

Департамент культури і туризму
Харківської обласної військової адміністрації
КЗ «Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ХУДОЖНІХ ВИСТАВОК

для фахівців закладів культури клубного типу та керівників гуртків
образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва

м. Харків

2024 р.

Методичні рекомендації щодо організації та проведення художніх виставок для фахівців закладів культури клубного типу та керівники гуртків образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Харків, 2024 р.

Автори: Афанасьєв Олександр, завідувач відділу сучасного мистецтва «Мистецтво Слобожанщини» КЗ «ООМЦКМ»

Ткаченко Надія, провідний методист відділу сучасного мистецтва «Мистецтво Слобожанщини» КЗ «ООМЦКМ»

Беляєва Валентина, провідний методист відділу сучасного мистецтва «Мистецтво Слобожанщини» КЗ «ООМЦКМ»

Беляєва Юлія, провідний методист відділу сучасного мистецтва «Мистецтво Слобожанщини» КЗ «ООМЦКМ»

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Формування ідеї та формат виставок.....	6
Цілі виставки.....	7
Відбір робіт.....	9
Монтаж виставки.....	10
Анонсування виставки.....	12
Організація відкриття виставки.....	14
Робота виставки та комунікація з відвідувачами	15
Організація культурно-мистецьких заходів під час проведення виставки....	17
Завершення роботи виставки.....	18
Робота після закриття виставки.....	19
Онлайн-виставки.....	20
Висновки.....	23

ВСТУП

Виставкова діяльність є важливим аспектом культурного життя у сучасному світі. Художні виставки створюють платформу для взаємодії між творцями та споживачами культурного продукту, дозволяючи художникам демонструвати свої роботи та взаємодіяти з аудиторією.

Художні виставки надихають на нові ідеї, стимулюють творчий потенціал митців та можуть впливати на різні сфери людської діяльності. Вони мають велике значення для всебічного розвитку як окремої людини, так і суспільства в цілому.

Методичні рекомендації щодо організації та проведення художніх виставок мають **за мету** ознайомити фахівців закладів культури клубного типу та керівників гуртків образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва з основними етапами організації та проведення виставки, включаючи формування ідеї, відбір робіт, роботу з експозицією та комунікацію з глядачами. Знання можуть бути актуальними для розвитку мистецтва в області, підвищення рівня культурної обізнаності та художньої освіти серед населення, стимулювання творчої активності населення у громадах.

Також **метою** методичних рекомендацій, щодо організації та проведення художніх виставок для фахівців закладів культури клубного типу та керівників гуртків образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, є підвищення теоретичних знань та практичних навичок в організації та проведенні виставкових проєктів.

Завдання, які стоять перед організаторами виставки, це :

- 1) детальне ознайомлення зі всіма етапами організації та роботи виставок;
- 2) ознайомлення з форматами виставок, у тому числі онлайн;
- 3) розгляд можливих підходів для формування необхідних ідей і тем;
- 4) розкриття особливостей роботи з експозицією;
- 5) підвищення ефективності комунікації з публікою;
- 6) демонстрація можливих шляхів популяризації виставки;

- 7) ознайомлення з можливими видами культурно-мистецьких заходів;
- 8) формування навичок самостійної організації та проведення художніх виставок без залучення сторонніх фахівців.

Формат виставок

Для організації виставки, в першу чергу, важливо розуміти її формат. Виставки поділяються на персональні та групові. Персональні виставки – експозиції, присвячені творчості одного митця. Вони можуть охоплювати певну серію, сюжети чи тематику, можуть бути ретроспективними (тобто охоплювати різні періоди творчості художника.) Групові виставки представляють роботи різноманітних митців, об'єднаних спільною темою, стилем або концепцією.

За статусом виставки поділяються на місцеві, районні, міські, обласні, всеукраїнські та міжнародні. Вони можуть бути постійними та тимчасовими, з різним терміном роботи – від кількох днів, до кількох місяців.

Виставкові проекти проводять у форматі офлайн, тобто у фізичному просторі, або онлайн, за допомогою інтернету та цифрових платформ. Також виставки бувають стаціонарними, прив'язаними до певного закладу, а можуть пересувними, тобто подорожувати з одного місця в інше, дозволяючи презентувати власне мистецтво за межами свого населеного пункту, в інших містах, регіонах чи країнах.

Формування ідеї виставки

Ідея є однією із основних складових, яка впливає на всі подальші етапи організації і репрезентації виставки. Тому до формування ідеї необхідно підійти з особливою увагою. Народження ідеї може виникати з різних джерел. Ось деякі можливі підходи до створення необхідної ідеї:

1. Тематичний або концептуальний підхід. Ідея може виникнути на основі конкретної теми або концепції, яка вас цікавить. Наприклад, художня

виставка про природу, ваше рідне місто, місцеву історію або сучасні соціальні проблеми.

2. Особистий досвід чи спостереження. Часто ідеї є відображенням особистого досвіду, власними роздумами та емоціями, спостереженнями, які стосуються вас або вашого оточення.
3. Реакція на події чи тренди. Ідея може бути реакцією на актуальні події або тренди в суспільстві, які торкаються великої кількості людей. Наприклад, виставка, присвячена війні чи глобальним змінам клімату.
4. Експеримент та новаторство. На ідейну складову виставки може вплинути експериментальний підхід та спроба впровадити нетипові, новаторські підходи до організації виставки. Наприклад, використання новітніх технологій та форматів.

Ідеї часто народжуються внаслідок колективного обговорення. Тому корисними є збори, де кожен з учасників колективу може запропонувати своє бачення виставки.

Назва виставки часто є першим елементом, з яким знайомляться потенційні відвідувачі. Коротка, чітка і оригінальна назва приваблює увагу, легше запам'ятовується і робить проєкт більш впізнаваним, але окрім цього вона повинна точно відображати його тему і зміст. Ефективна назва може викликати певні емоції та асоціації, чим змотивує людей відвідати виставку.

Цілі виставки

Художні виставки можуть мати різноманітні цілі, в залежності від конкретних потреб, специфіки проєкту та вимог аудиторії. Зазвичай, може охоплюватись одразу декілька цілей.

Одна з основних цілей виставок – це представлення робіт митців широкій громадськості. Виставка може включати роботи одного або кількох художників та митців, продемонструвати їхній творчий потенціал і стиль. Завдяки ним можна популяризувати певних митців, мистецькі об'єднання чи

гуртки. Це має бути особливо корисно для юних та маловідомих художників, які шукають визнання та підтримку.

Багато виставок ставлять за мету зосередитися на певній темі, ідеї або концепції, спонукаючи аудиторію поглибитися в розуміння певного аспекту мистецтва або суспільства. Їх можна використовувати для спонукання глядачів до обговорення та роздумів.

Виставки можуть бути спрямовані на пошук та привернення нової аудиторії, включаючи людей, які раніше не проявляли інтерес до художньої діяльності. Корисним є залучення молоді до мистецького процесу. Це може бути досягнуто шляхом спеціальних програм для школярів та студентів, учасників гуртків, впровадження конкурсів для молодих художників та інших ініціатив. Виставкова діяльність може слугувати цілям освіти, навчання та популяризації мистецтва серед глядачів різного віку та різних сфер діяльності. Важливим кроком є залучення вразливих категорій громадян (люди з інвалідністю, ВПО, малозабезпечені та багатодітні родини), і в якості авторів, і в якості глядачів.

Одна з головних цілей художніх виставок – стимулювання творчого мислення та розвиток уяви. Це може надихнути відвідувачів виставки і заохотити їх до мистецької діяльності.

Виставкова діяльність сприяє підтримці, розвитку і популяризації образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, збереженню культури та традицій.

Відбір робіт

Відбір робіт – це важливий етап, який вимагає уваги до деталей та об'єктивного оцінювання. Особливо актуальним цей етап є для збірних проєктів та конкурсів, в яких бере участь велика кількість учасників. Важливо виконати відбір робіт з урахуванням якісних та креативних критеріїв, щоб забезпечити цікаву та успішну виставку.

Кілька кроків, які можна виконати для ефективного відбору робіт:

1. Визначення критеріїв. Почніть з визначення критеріїв, які будуть використовуватися для відбору робіт. Це можуть бути такі фактори, як художня якість, оригінальність, відповідність темі виставки, рівень технічної майстерності тощо.
2. Відкритий відбір. Організуйте відкритий відбір, в рамках якого художники можуть подати свої роботи для розгляду через особисту зустріч або інтернет-платформи (веб-сайт, електронну пошту, соціальні мережі).
3. Ретельний аналіз. Проведіть аналіз кожної роботи, враховуючи її якість, виразність, оригінальність та інші важливі аспекти. Розгляньте, як вона вписується в загальний контекст виставки.
4. Репрезентативність та різноманітність. Забезпечте, щоб виставка була максимально репрезентативною та включала в себе розмаїття стилів, тем, технік та достатню кількість авторів (якщо виставка збірна). Це допоможе привернути більше глядачів з різними вподобаннями та підвищить цікавість до проєкту.
5. Зворотний зв'язок. Надайте зворотний зв'язок всім авторам, які подали свої роботи, навіть якщо їхні роботи не були обрані для виставки. Це допоможе зберегти взаємо ввічливість та встановити позитивні відносини з мистецькою спільнотою.

У разі проведення конкурсів, необхідно створити комісію або журі з експертів та представників мистецької галузі для об'єктивного оцінювання робіт. Вони можуть використовувати визначені критерії для оцінки кожної роботи.

Монтаж експозиції

Створення експозиції є основною складовою будь-якої виставки. Монтаж експозиції – це процес організації та встановлення робіт таким чином, щоб

створити цікаву та змістовну виставку для глядачів, максимально розкрити її тематику та творчість представлених художників.

Перед монтажем, для ефективної розробки майбутньої експозиції, можна використовувати тематико-експозиційний план, який дозволить упорядкувати роботи відповідно до тематичної структури виставки, їх візуальних особливостей (кольору, форми, розмірів) та особливостей приміщення. Цей план дозволить визначити місце кожного твору на виставці та створити комфортний, естетично привабливий маршрут для відвідувачів.

Перш ніж почати монтаж, підготуйте експозиційний простір, включаючи прибирання приміщення, налаштування освітлення, розподіл і встановлення приладів і об'єктів для експонування робіт (підвісні системи, засоби для кріплення на стіни, платформи, стенди, вітрини тощо).

Твори картинного типу (живопис, графіка, деякі твори декоративного мистецтва, зроблені на полотні, плоскій деревині, картоні чи папері) можуть розвішуватись на стіні, стендах чи спеціальних платформах. Оптимальним є розміщення робіт в один ряд на рівні ока людини середнього зросту, для зручного споглядання. Проте, в залежності від особливостей приміщення, формату та кількості робіт, можливе розміщення робіт на різних рівнях та в декілька рядів. Стіни чи інший фон повинні бути нейтральних та неясних кольорів, для того, щоб зробити акцент саме на творах і не відволікати від них увагу. Якщо немає можливості розташування на стінах та платформах, чи не всі роботи змогли на них розміститись, для експонування картин можна використовувати мольберти.

Для розміщення об'ємних скульптур, інсталяцій чи творів декоративно-прикладного мистецтва можна використовувати спеціальні вітрини та підставки, чи ставити їх прямо на підлогу, якщо твори є великими та призначеними для даного формату експонування.

Роботи можуть розподілятися відносно певним серіям, напрямам, стилям чи сюжетам. Зазвичай обираються кілька знакових центральних робіт, які

найбільш повно передають сутність виставки та привертають більше уваги. Навколо них розташовуються інші роботи, які є співзвучними, доповнюють їх, та створюють цілісну атмосферу виставки.

Якщо роботи є різними і за форматом, і за тематикою, вони можуть компонуватись відносно кольоровим поєднанням та розмірам. Для створення гармонійної і одночасно емоційної виставки важливо закладати певний ритм, контраст та акценти. Наприклад, більш насичені, яскраві та динамічні роботи можна розбивати спокійними та статичними. Важливо робити достатню відстань між роботами, для того, щоб візуально не перезавантажувати простір.

Для більшого розуміння виставки до творів необхідно додати етикетки з ім'ям автора, назвою твору, технікою/матеріалами та роком створення, опис чи розповідь про твір (якщо це враховано в задумі виставки). Також необхідно розмістити прес-релізи, інформаційні листи та біографічні дані про авторів. Текстові матеріали повинні бути зрозумілими, гарної якості друку, з достатнім для читання розміром шрифту. Розміщувати їх необхідно поруч з роботою таким чином, щоб вони не перекривали зображення, на достатній висоті для комфортного читання. Якщо виставка дитяча, етикетки та тексти можна спустити на рівень очей дітей.

На фінальному етапі перевірте всі аспекти монтажу, щоб впевнитися, що все виглядає належним чином і готове до прийому глядачів. Перед відкриттям організуйте прибирання приміщення.

Зробіть фотографії та відеозаписи експозиції для подальшого документування, створення віртуальної галереї та просування виставки в соціальних медіа чи друкованих матеріалах.

Монтаж експозиції – це творчий процес, який вимагає уважності до деталей та креативного підходу для створення вражаючого виставкового досвіду для глядачів, який може запам'ятатися, створити певний настрій та надихнути.

Анонсування виставки

Анонс допомагає привернути увагу потенційних відвідувачів, повідомляючи їх про дату, час, місце та програму виставки. Це дозволяє зацікавленим людям запланувати свій час і відвідати захід. Крім цього, анонс надає детальну інформацію про виставку, включаючи тему, імена художників та особливості представлених робіт. Яскравий та інформативний анонс може значно підвищити інтерес до виставки.

Анонсування є ефективним засобом популяризації. Поширення інформації через соціальні мережі, веб-сайти, ЗМІ та інші канали допомагає розповісти про майбутню виставку широкій аудиторії та залучити більше відвідувачів. Якісно підготовлений анонс додає престижу як виставці, так і організаторам, демонструючи професійний підхід до організації заходу.

Покрокова інструкція, яка допоможе зробити анонс виставки:

1. **Заголовок.** Сформулюйте короткий і привабливий заголовок, який відразу приверне увагу аудиторії.
2. **Вступ.** Надайте коротку інформацію про виставку, включаючи її назву, тему, дату, час і місце проведення.
3. **Деталі виставки.** Опишіть основні особливості та зміст виставки. Вкажіть імена учасників, кількість творів, напрямки та жанри представлених робіт.
4. **Програма заходу.** Дайте розклад подій на день відкриття та протягом роботи виставки.

Приклад анонсу:

Запрошуємо відкрити для себе «Енергію Інь»!

З 19 жовтня по 18 листопада 2023 року в галереї «Мистецтво Слобожанщини» ви зможете побачити виставку Дмитра Чауса «Енергія Інь».

Енергія Інь - вважається жіночим початком, вона є джерелом спокою, тиші, внутрішньої сили. Вона є глибокою і таємничою. Саме такою енергією оповиті роботи, які представлені у експозиції виставки Дмитра Чауса.

Непросто окреслити коло жіночих образів у живописі автора. Це можуть бути не лише наші сучасниці, а й дівчата з якогось іншого часу. Всі вони зовсім різні зовні й внутрішньо: одні провокаційно красиві, інші скромні, трохи боязкі в прояві своїх почуттів, але майже завжди привабливі і з променистими поглядами, що уособлюють енергію духовного світла. У творах відчувається важлива для художника ідея - протистояння щирості, життя, природних засад у нашому світі та штучності, якої поступово стає все більше.

Відкриття виставки відбудеться 19 жовтня о 17.00

Чекаємо вас за адресою: м. Харків, площа Свободи, 5, Держспром, 9 під'їзд, 1 поверх (вхід з боку Скверу Незалежності)

Графік роботи: ВТ- СБ: 11:00-18:00

Важливою складовою анонсу є **афіші**. Афіша виставки має кілька важливих функцій і відіграє не останню роль у залученні відвідувачів та створенні загального враження про захід. В першу чергу, вона є візуальним інструментом, що допомагає привернути увагу. Завдяки яскравому дизайну, виразним зображенням та ефектним шрифтам, вона може зацікавити людей і спонукати їх дізнатися більше про виставку. Як і анонс, афіша надає ключову інформацію про виставку (назву, дату, час, місце проведення). Афіша може передавати атмосферу, концепцію та стиль виставки. Вона може сформувати думку про майбутню виставку і допомагає заінтригувати глядача.

Приклад афіші:

Організація відкриття виставки

Організація відкриття виставки – це важливий етап, який може створити перше враження про виставку та сприяти успішному початку події. Ось кілька кроків для успішної організації відкриття:

1. Заплануйте дату та час. Виберіть дату та час, які найбільше влаштовують вашу аудиторію та враховують особливості вашого місця проведення виставки.
2. Запрошення. Підготуйте та розішліть запрошення гостям, включаючи журналістів, місцевих діячів культури та інших сфер, які можуть зацікавитися вашою виставкою.

3. Прес-реліз. Підготуйте прес-реліз та надішліть його до місцевих ЗМІ для того, щоб висвітлити вашу виставку та привернути до неї увагу.

4. Підготовка майданчика. Переконайтеся, що майданчик виставки готовий до прийому гостей. Підготуйте виставковий простір, зробіть монтаж виставки та забезпечте зручний експозиційний маршрут.

5. Програма відкриття. Розробіть програму відкриття, яка включає в себе вітальні слова, промови, огляд робіт, а також можливість спілкування гостей.

6. Створення урочистої атмосфери. Розгляньте можливість організації музичного виступу, майстер-класів або інших розважальних заходів, які додадуть настрою церемонії відкриття.

7. Фото та відео звітність. Забезпечте фото та відео звітність з відкриття виставки для того, щоб зберегти спогади та використовувати ці матеріали для просування події в майбутньому.

Відкриття виставки є важливим моментом, який може вплинути на сприйняття виставки та її подальшу роботу. Постарайтесь, щоб цей урочистий захід був цікавим, добре організованим та запам'ятованим усім відвідувачам.

Робота виставки та комунікація з відвідувачами

Необхідно визначити оптимальний графік роботи (час і дні роботи) для ефективності роботи виставки і максимального залучення різноманітної аудиторії, яка може бути зацікавленою у мистецтві та відвідуванні нових виставкових проєктів (художники, люди із інших сфер мистецтва, ЗМІ, поціновувачі мистецтва, різні вікові категорії – діти, студенти, дорослі люди та пенсіонери).

Під час роботи виставки важливою складовою є комунікація з відвідувачами. Фахівці закладів культури клубного типу та гуртків образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва мають забезпечити повноцінну розповідь про роботи, які представлені на виставці, знати техніку

та стиль написання представлених робіт, їхні ідеї та зміст, володіти ключовими моментами із творчої біографії автора або авторів, що експонуються. Вірна комунікація з глядачами може значно збільшити інтерес до виставки і вплинути на їхнє розуміння та оцінку мистецтва, з яким вони знайомляться.

Для більш ефективної комунікації можна використовувати наступні елементи взаємодії:

1. Інформаційні матеріали. Розмістіть інформаційні плакати, афішу, брошури або прес-релізи, які мають корисну інформацію про роботи, авторів, тему виставки тощо. Це допоможе відвідувачам краще зрозуміти контекст і сутність представлених творів.

2. Культурно-мистецькі заходи (екскурсії, лекції, бесіди та майстер-класи). Організуйте регулярні екскурсії або проводьте тематичні бесіди та лекції. Також можна організовувати різноманітні майстер-класи, присвячені виставці (темі виставки, стилю написання тощо). Подібні заходи можуть створити можливість для більш глибокого розуміння та взаємодії з виставкою.

3. Зворотний зв'язок. Збирайте відгуки від відвідувачів про їхні враження та думки щодо виставки. Це можна зробити через книгу відгуків, відкриті інтернет-джерела та коментарі, де вони можуть залишити свої враження та пропозиції щодо покращення організації.

4. Співпраця з громадськістю та медіа. Залучіть медіа до процесу виставки, запрошуйте журналістів на екскурсії та надайте їм необхідну інформацію.

5. Інклюзивність. Інклюзивність на виставках є важливим аспектом, що дозволяє всім людям, незалежно від їхніх можливостей чи обмежень, насолоджуватися мистецтвом. Це може проявлятися у наявності пандусів, ліфтів, а також широких дверей і коридорів для користувачів інвалідних візків; забезпеченні інформаційної доступності для людей з різними потребами завдяки використанню інформаційних дошок з

текстом великого розміру, звукових та тактильних описів виставок. Корисною є організація різноманітних заходів (екскурсії, майстер класи тощо) для людей з інвалідністю. Забезпечення інклюзивності на виставках дозволяє розширити аудиторію та створити культурний доступ для всіх, сприяти втіленню принципів рівності та розмаїття, що є важливими для будь-якого сучасного суспільства.

Проведення культурно-мистецьких заходів під час виставки

Проведення додаткових культурно-мистецьких заходів може значно збагатити уявлення відвідувачів та створити більш динамічну та цікаву атмосферу навколо виставки. Існує багато різноманітних форматів заходів, якими ви можете доповнити вашу виставку:

1. Лекції та дискусії. Запрошуйте експертів у галузі мистецтва для проведення лекцій, дискусій та обговорень тем, пов'язаних з виставкою або представленими роботами.

2. Майстер-класи. Організуйте майстер-класи з образотворчого або декоративно-прикладного мистецтва (живопис, кераміка, хенд-мейд тощо), де відвідувачі можуть взяти участь у творчих заняттях та створити власні твори. Це можуть бути майстер-класи як для дорослого населення, так і для дітей. Треба враховувати навички, досвід та вік відвідувачів для визначення рівня складності та тривалості майстер-класу.

3. Тематичні екскурсії. Проводьте тематичні екскурсії по виставці, де ваші фахівці можуть розповісти детальніше про певні аспекти робіт та творчого процесу.

4. Музичні виступи. Запрошуйте музикантів для виступів як під час відкриття виставки, так і впродовж її подальшої роботи. Музика може створити приємну атмосферу та додати емоційного звучання до відвідування виставки.

5. Віртуальні події. Якщо виставка має формат онлайн, організуйте віртуальні події, такі як віртуальні екскурсії, відео-лекції, онлайн дискусії, онлайн майстер-класи.

6. Творча зустріч. Ближче до завершення виставки, організуйте зустріч з авторами, де всі бажаючі зможуть почути розповідь про роботи, представлені на виставці, особливості творчості митців, та матимуть змогу безпосередньо поспілкуватися з художниками та митцями.

7. Благодійні аукціони. Благодійні аукціони на виставках – це ефективний спосіб залучення коштів на підтримку благодійних організацій чи проєктів. Вони дозволяють залучити фінансову підтримку для важливих справ, що може значно поліпшити їхню реалізацію.

Вищезгадані культурні заходи можуть підвищити цінність виставки, зробити її більш насиченою та різноманітною.

Завершення виставки

Завершення виставки – це важливий етап, який є підсумком усієї роботи виставки і може вплинути на остаточне враження від неї. Тому закриття повинно бути не менш цікавим і яскравим, ніж відкриття.

Популярною формою завершення виставки є урочистий захід – фінісаж. Підготуйте офіційну церемонію закриття виставки, в якій можуть брати участь художники, організатори та гості. Під час цієї церемонії ви можете підвести підсумки, подякувати учасникам та вислухати враження відвідувачів.

Закриття виставки можна проводити у форматі творчої зустрічі, в рамках якої ваші фахівці можуть спілкуватись з митцями щодо їх виставки, творчості, і майбутніх планів. Також до діалогу можна підключати глядачів, які можуть задавати питання, які їх цікавлять.

Учасників виставки можна відзначити друкованими або електронними грамотами чи подяками. Це буде підтвердженням їх внеску у культурно-

мистецьке життя вашого міста чи громади, і буде мотивувати митців до подальших творчих звершень.

Робота після закриття виставки

Після завершення виставки обережно демонтуйте, систематизуйте і зберіть роботи та матеріали, які були використані на виставці. Компактно складіть їх у спеціально відведене місце для зберігання з відповідними умовами. Роботи не повинні зберігатись у приміщенні з підвищеною вологістю, різкими перепадами температур, прямим сонячним світлом. Домовтесь з авторами щодо часу і способу подальшої відправки робіт.

Збережіть всі матеріали, пов'язані з виставкою, такі як фотографії, відеозаписи, афіші, брошури, прес-релізи тощо. Архівування даних матеріалів не тільки збереже пам'ять про захід, а може бути корисним для подальшого використання, документування та звітування.

Важливою для подальшої творчої та виставкової діяльності є оцінка ефективності виставки. Проаналізуйте результати та відгуки відвідувачів, кількість відвідувачів, реакцію від ЗМІ, критиків та публіки. Визначте сильні та слабкі сторони заходу та використовуйте цю інформацію для покращення майбутніх виставок.

Завершення виставки – це не тільки закінчення одного етапу, а й початок нового. Важливо відзначити досягнуті результати та вивчити всі можливості для майбутнього зростання та розвитку в мистецькому середовищі.

Онлайн-виставки

Під час війни, чи інших форс-мажорних обставин, коли доступ до фізичних виставок може бути обмеженим чи небезпечним, онлайн виставки стають особливо актуальними та необхідними. Вони дозволяють людям насолоджуватися мистецтвом та культурою, не виходячи з дому. Іншою перевагою є можливість залучати до виставок людей, які знаходяться в різних

місцях, що може слугувати додатковим стимулом для об'єднання творчої спільноти у непрості часи. Також у віртуальних виставках менше обмежень щодо кількості робіт, і є можливість перегляду у будь-який зручний час.

Віртуальні виставки можуть мати різноманітні формати, залежно від їхньої специфіки, мети та технічних можливостей. Ось декілька популярних форматів:

1. Виставки на сайтах. Виставка може розміщатись на спеціально створеному для виставки веб-сайті або в окремому розділі на веб-сайті, призначеному для відображення виставок. Найчастіше робляться у форматі віртуальних галерей. Вони можуть бути близькими до класичного відображення виставки у вигляді зображень та описів робіт. Відвідувачі можуть прокручувати сторінки або клацати на зображення для отримання детальної інформації, в залежності від особливості сайту. До віртуальної виставки на сайті можна додавати заголовки, опис виставки та різноманітні посилання.

2. Виставки в соцмережах. Деякі платформи (наприклад, Фейсбук), дають змогу завантажувати велику кількість робіт у альбоми чи окремі пости з можливістю прикріплення зображень, що є зручною формою для презентації робіт онлайн.

3. Виставки-презентації. Зручний формат для розповсюдження виставки. Подібні виставки можна розміщати на сайтах, в соціальних мережах, розповсюджувати через електронну пошту та месенджери. Також, за допомогою проектору чи екрану, подібні виставки-презентації можна демонструвати на різноманітних культурних заходах.

Найпопулярніші сайти для створення презентацій:

- Google Презентації. Це безкоштовний інструмент, який входить до складу Google Документів. Він має широкий набір функцій для створення, редагування та демонстрації презентацій.

- Canva. Canva пропонує широкий вибір шаблонів для створення стильних та професійних презентацій. Це також інтуїтивно зрозумілий інструмент для дизайну, який має безкоштовні та платні опції.

- Prezi. Prezi відрізняється від класичних презентаційних програм тим, що дозволяє створювати презентації у вигляді динамічних візуальних "турових" маршрутів. Він дозволяє створювати більш інтерактивні та захоплюючі презентації.

- Powtoon. Цей інструмент спрямований на створення анімованих презентацій та відео. Він дозволяє додавати анімацію, переходи та інші ефекти для зроблення презентацій більш цікавими та ефективними.

- Emaze. Emaze пропонує широкий вибір шаблонів для створення стильних та інтерактивних презентацій. Він також має можливість додавання мультимедійних елементів, таких як відео та зображення.

4. Відео-екскурсії. Цей формат передбачає записані відеоматеріали, де куратор або гід представляє різні аспекти виставки. Вони можуть бути прямими трансляціями або заздалегідь підготовленими відео.

5. 3D тури. Деякі сайти дають можливість створення 3D турів, завдяки яким відвідувачі можуть пересуватись у віртуальному просторі, подібно до реального відвідування виставки. Це може бути як відзнятий інтер'єр приміщення разом з розміщеними роботами, так і штучний змодельований простір, в якому може розміщуватись певна кількість робіт, які можуть змінюватись. Для створення подібних турів залучають спеціалістів із сфери ІТ, фотографії та дизайну.

Нижче представлені основні етапи, які допоможуть вам організувати онлайн-виставку:

1. Вибір теми, ідеї та формату виставки . Визначення основної мети і завдань.

2. Вибір платформ для публікації виставки.
3. Визначення кількості робіт.
4. Підготовка зображень. Зображення чи відео повинні мати гарну якість і достатній розмір, та мати відповідні підписи (автор, назва роботи, при необхідності – розміри, техніка/матеріали, рік створення).
5. Підготовка текстових матеріалів (прес-релізу, анонсу, опису робіт).
6. Створення афіші. Як для звичайних, так і для онлайн-виставок афіша є важливим елементом. Вона повинна бути естетично привабливою, передавати тему і сутність виставки, а також відповідати стилю робіт.
7. Анонсування виставки. Як і у випадку з офлайн виставками, віртуальні виставки можна анонсувати через різні інтернет-платформи (сайти, соціальні мережі), а також розсилати електронною поштою та месенджерами.

Висновки

Успішна виставкова діяльність вимагає комплексного підходу, включаючи ретельне планування, створення цікавої експозиції, ефективного анонсування та просування виставки, взаємодію з аудиторією, розкриття виставки за допомогою додаткових культурно-мистецьких заходів та аналіз результатів.

В наведених методичних рекомендаціях розкриті основні етапи організації та проведення художніх виставок, які допоможуть фахівцям закладів культури клубного типу та керівникам гуртків образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва на практиці реалізовувати власні виставкові проекти, що може слугувати потужним поштовхом і мотивацією для майбутніх творчих звершень та розвитку мистецтва в регіоні.

Виконання методичних рекомендацій може забезпечити успішне представлення творчості, розкриття важливих тем, ефективного залучення

аудиторії, створити позитивне враження у відвідувачів та сприяти популяризації ваших культурних досягнень.